

**Rodzicu,
chron swoje dziecko!**

Edukacja zdrowotna a prawa rodziców

Praktyczny poradnik na rok szkolny 2026/2027

CO SIĘ ZMIENIA OD 1 WRZEŚNIA 2026?

Jak zrezygnować z zajęć „edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne”
i jak chronić prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie
z własnymi przekonaniami?

W tej broszurze znajdziesz:

1. Co się zmienia od 1 września 2026 r?	3
2. Dlaczego edukacja zdrowotna wkracza w obszar wychowania zastrzeżony w pierwszej kolejności dla rodziców?	3
3. Jak zrezygnować z zajęć edukacji zdrowotnej – zdrowie seksualne?	6
4. Co w przypadku nieobecności dziecka na zajęciach z obowiązkowej edukacji zdrowotnej?	7
5. Oświadczenie rodzicielskie w sprawie treści zajęć obowiązkowych	8
6. Podsumowanie: jakie, krok po kroku, podjąć działania	9
7. Podstawy prawne i dodatkowe materiały	10
8. Wzór oświadczenia rodzicielskiego do pobrania	11

1. Co się zmienia od 1 września 2026 r.?

Od 1 września 2026 r. przedmiot edukacja zdrowotna (który w roku szkolnym 2025/2026 zastąpił wychowanie do życia w rodzinie) zostanie podzielony na dwa odrębne przedmioty:

- **edukacja zdrowotna** – przedmiot obowiązkowy dla wszystkich uczniów,
- **edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne** – przedmiot dobrowolny, z którego rezygnacja jednak **wymaga wypisania** niepełnoletniego dziecka.

To rozróżnienie ma kluczowe znaczenie praktyczne: inne zasady dotyczą udziału w zajęciach obowiązkowych, a inne w zajęciach dobrowolnych. W broszurze wyjaśniamy, jakie prawa przysługują rodzicom w obu przypadkach.

2. Dlaczego edukacja zdrowotna wkracza w obszar wychowania zastrzeżony w pierwszej kolejności dla rodziców?

Choć nazwa przedmiotu odwołuje się do zdrowia, znaczna część jego treści wykracza poza klasycznie rozumianą profilaktykę zdrowotną i dotyczy spraw światopoglądowych, obyczajowych oraz moralnych – a więc dziedzin, w których to rodzice, a nie państwo, mają konstytucyjne pierwszeństwo w kształtowaniu przekonań swoich dzieci (art. 48 i 53 Konstytucji RP). Poniżej wskazujemy tematy omawiane w ramach edukacji zdrowotnej, które budzą największe wątpliwości.

Edukacja zdrowotna

Oswajanie z rozpadem rodziny już od IV klasy szkoły podstawowej

W klasach IV–VI podstawa programowa każe omawiać z uczniami rozwód, separację czy wejście rodzica w nowy związek jako wydarzenia stawiane na równi

z takimi sytuacjami rodzinnymi, jak choroba czy narodziny rodzeństwa. Tego rodzaju ujęcie, ukazujące rozpad rodziny jako coś naturalnego, może relatywizować w oczach dziecka znaczenie trwałości małżeństwa oraz wartość starań o jej zachowanie, a także wywoływać niepotrzebny lęk – zwykła kłótnia rodziców może zacząć być odbierana przez nie jako zapowiedź rozpadu rodziny.

Dziecko w roli „kontrolera” rodziców

Podstawa dla klas IV–VI przewiduje również, że uczeń ma znać własne prawa, a także obowiązki rodziców wobec niego. W praktyce oznacza to rozwijanie w dziecku postawy roszczeniowej i kontrolnej wobec własnych rodziców, zamiast koncentrowania się na nauce tworzenia więzi opartej na szacunku i zaufaniu.

Zrównanie małżeństwa ze związkami nieformalnymi

W szkołach ponadpodstawowych uczeń ma z jednakowym szacunkiem odnosić się do decyzji innych osób o związku formalnym, nieformalnym, separacji, rozwodzie, a także do decyzji o posiadaniu dzieci lub bezdzietności – tak sformułowany program w praktyce stawia trwałe małżeństwo kobiety i mężczyzny, otwarte na życie, na równi z tzw. wolnymi związkami, w tym jedнопłciowymi. Tymczasem art. 18 Konstytucji RP obejmuje szczególną ochroną właśnie małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, a także rodzinę, macierzyństwo i rodzicielstwo.

Treści klimatyczne budzące lęk

Obowiązkowa edukacja zdrowotna obejmuje też zagadnienia klimatyczne, w tym wpływ zmian klimatu na zdrowie oraz rozpoznawanie „dezinformacji

klimatycznej”. Silne akcentowanie zagrożeń środowiskowych bywa źródłem lęku u młodzieży, a w skrajnych przypadkach sprzyja postawom radykalnym. Ponieważ treści te znajdują się w podstawie programowej zajęć obowiązkowych, rodzice nie mają możliwości wyłączenia z nich swojego dziecka.

Edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne

Niebezpieczne treści dotyczące tożsamości płciowej

Szczególny niepokój budzi wprowadzenie już w VIII klasie szkoły podstawowej, w ramach przedmiotu edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne pojęcia tożsamości płciowej rozumianej jako subiektywne przekonanie, niezależne od biologii. Taki przekaz może wywoływać u nastolatków niepewność co do własnej płciowości, a w skrajnych przypadkach prowadzić do decyzji o medycznej tranzycji – łączącej się z nieodwracalnymi skutkami zdrowotnymi.

CO PODKREŚLAJĄ NASI PRAWNICY?

- Prawo rodziców do wychowania dzieci ma charakter przyrodzony i naturalny, nie pochodzi z nadania państwa i jest najważniejszym prawem rodzicielskim.
- Treści zawarte w podstawie programowej wykraczają poza profilaktykę zdrowotną i obejmują zagadnienia światopoglądowe.
- Obowiązkowość edukacji zdrowotnej oraz konieczność wypisania dziecka z edukacji seksualnej zamiast wymogu uprzedniej zgody rodzica naruszają konstytucyjne prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami.

Podział przedmiotu na część obowiązkową i dobrowolną, dotyczącą zdrowia seksualnego, może sprawiać wrażenie ustępstwa na rzecz rodziców, jednak wiele z najbardziej spornych treści – w tym wątki dotyczące rozpadu rodziny, relatywizacji małżeństwa oraz godzące w autorytet rodzica – pozostaje w części obowiązkowej. Dlatego tak ważne jest, aby rodzice znali swoje prawa i aktywnie korzystali z dostępnych narzędzi – w tym z oświadczenia opisanego w pkt. 5 broszury.

3. Jak zrezygnować z zajęć edukacji zdrowotnej – zdrowie seksualne?

Ponieważ edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne jest przedmiotem nie-obowiązkowym, rodzice mają prawo wypisać z niego swoje dziecko. Prawo to wynika wprost z rozporządzenia Ministra Edukacji, które wchodzi w życie 1 września 2026 r.

Aby skorzystać z tego prawa, wystarczy złożyć w szkole pisemne oświadczenie o rezygnacji z tych zajęć. Instytut Ordo Iuris, wspólnie z Koalicją na Rzecz Ocalenia Polskiej Szkoły, przygotował **gotowy wzór takiego oświadczenia** – można go pobrać pod adresem: ratujmyszkole.pl/oswiadczenie-rodzicielskie-rezygnacja-z-edukacji-zdrowotnej-zdrowie-seksualne (na końcu broszury podajemy również kod QR do strony z oświadczeniem).

PAMIĘTAJ:

- Rodzice mają prawo wypisać dziecko z udziału w zajęciach z przedmiotu edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne – wystarczy złożyć oświadczenie.
- Nie trzeba podawać w nim uzasadnienia decyzji.
- Warto zachować kopię oświadczenia z potwierdzeniem odbioru przez szkołę.

4. Co w przypadku nieobecności dziecka na zajęciach z obowiązkowej edukacji zdrowotnej?

Z obowiązkowego przedmiotu edukacja zdrowotna nie można zrezygnować w taki sam sposób jak z zajęć dobrowolnych. Co w przypadku, gdy dziecko nie będzie uczęszczało na zajęcia uznane za obowiązkowe? Jeśli uczeń opuści więcej niż połowę zajęć w danym okresie, może zostać nieklasyfikowany i będzie musiał przystąpić do egzaminu klasyfikacyjnego. W przypadku:

- **nieobecności usprawiedliwionych** – szkoła ma obowiązek zorganizować egzamin klasyfikacyjny i dopuścić do niego ucznia w terminie uzgodnionym z uczniem i rodzicami;
- **nieobecności nieusprawiedliwionych** – przystąpienie do egzaminu wymaga zgody rady pedagogicznej.

Warto pamiętać, że w doktrynie prawa oświatowego podkreśla się, iż sama liczba nieobecności nie przesądza automatycznie o nieklasyfikowaniu ucznia. Decydujące znaczenie ma to, czy nauczyciel dysponuje wystarczającymi podstawami, aby ocenić poziom opanowania materiału przez ucznia – nawet mimo jego nieobecności na części zajęć.

Jak polubownie rozwiązać sprawę nieobecności?

Zanim dojdzie do sporu formalnego, warto w pierwszej kolejności spróbować porozumieć się bezpośrednio z nauczycielem prowadzącym przedmiot oraz wychowawcą. W praktyce – jeśli nauczyciel uzna, że pomimo absencji ucznia przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na zajęcia z edukacji zdrowotnej, są podstawy do jego klasyfikacji – wiele szkół może być otwartych na wypracowanie rozwiązania dogodnego dla obu stron, bez konieczności przechodzenia przez pełną, sformalizowaną procedurę organizowania egzaminu klasyfikacyjnego. Pomocne mogą okazać się tu następujące propozycje:

- nauczyciel może zamiast formalnego egzaminu klasyfikacyjnego zorganizować nieskomplikowany sprawdzian pod koniec roku szkolnego, obejmujący podstawowy zakres materiału, z pominięciem wątków spornych czy światopoglądowych;

- uczeń może samodzielnie przygotować opracowanie wybranych zagadnień z zakresu zdrowia (np. referat, prezentację lub projekt), które nauczyciel zaliczy zamiast klasycznego sprawdzianu czy odpowiedzi ustnej.

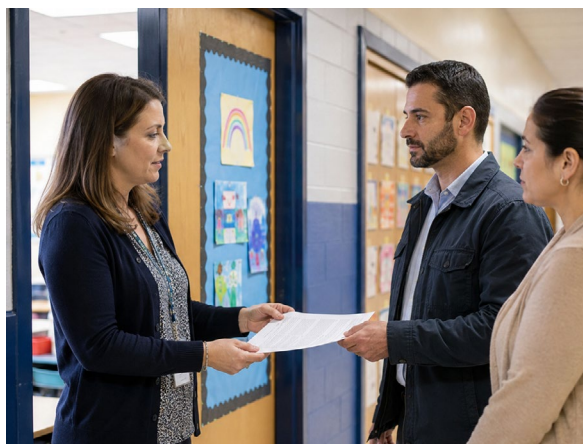
PRÓBA WYCIĄgniĘCIA INNYCH KONSEKWENCJI PRZez SZKOŁĘ

Jeśli zdarzą się przypadki, w których szkoła będzie próbowała wyciągać wobec rodziców konsekwencje dalej idące niż konieczność przystąpienia do egzaminu klasyfikacyjnego – np. grożąc zawiadomieniem sądu rodzinnego – Instytut Ordo Iuris udzieli rodzicom bezpłatnego wsparcia prawnego.

5. Oświadczenie rodzicielskie w sprawie treści zajęć obowiązkowych

Niezależnie od kwestii frekwencji rodzice mogą próbować wpłynąć na sposób, w jaki na obowiązkowych zajęciach omawiane są tematy dotyczące małżeństwa i rodziny. Przygotowany przez nas wzór oświadczenia o rezygnacji z zajęć nieobowiązkowych zawiera wnioski, aby zagadnienia na obowiązkowej edukacji zdrowotnej były przedstawiane w sposób niepodważający:

- wartości trwałego małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny,
- wartości życia ludzkiego od poczęcia.

Należy mieć na uwadze, że złożenie takiego oświadczenia nie daje gwarancji co do sposobu, w jaki nauczyciel poprowadzi zajęcia – jest to jednak istotny sygnał dotyczący oczekiwań rodziców dla szkoły, która, zgodnie z Prawem oświatowym, powinna wspomagać wychowawczą rolę rodziny, i może stanowić punkt odniesienia w razie sporu.

6. Podsumowanie: jakie, krok po kroku, podjąć działania

Rezygnacja z udziału dziecka w edukacji zdrowotnej – zdrowie seksualne:

1. Pobierz wzór oświadczenia (link i kod QR na s. 11 broszury).
2. Wypełnij dane dziecka oraz rodziców / opiekunów prawnych. Nie zapomnij o podpisach.
3. Złóż oświadczenie w sekretariacie szkoły lub wyślij listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru
4. W razie złożenia oświadczenia osobiście poproś o potwierdzenie wpływu i zachowaj kopię oświadczenia dla siebie.

Dodatkowe działania, które warto rozważyć

- Wspólnie z innymi rodzicami możesz wnioskować, aby zajęcia z przedmiotów edukacja zdrowotna oraz edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne były planowane na początku lub na końcu planu lekcji danego dnia. Ułatwia to zwolnienie dziecka z zajęć o tematyce uznanej przez rodziców za kontrowersyjną, przy jednoczesnym usprawiedliwieniu nieobecności.
- Warto z wyprzedzeniem ustalić z nauczycielem prowadzącym edukację zdrowotną harmonogram tematów poszczególnych zajęć.

7. Podstawy prawne i dodatkowe materiały

Poniżej znajdują się odnośniki do materiałów, na których oparta jest niniejsza broszura oraz dotyczących reformy edukacji.

Rozporządzenia Ministra Edukacji

Rozporządzenie
dot. rezygnacji
z zajęć

Podstawa programowa
przedmiotów edukacja
zdrowotna oraz eduka-
cja zdrowotna – zdro-
wie seksualne dla szkół
podstawowych

Podstawa programowa
przedmiotów edukacja
zdrowotna oraz eduka-
cja zdrowotna – zdro-
wie seksualne dla szkół
ponadpodstawowych

Analizy i komentarze Ordo Iuris

*Edukacja zdrowotna
wbrew rodzicom – ko-
mentarz*

*Władza rodzicielska
w Polsce – Twoje
prawa i obowiązki
jako Rodzica –
broszura (PDF)*

*Czas na dobry statut
– analiza*

*Człowiek jako „zasób
kompetencji” – anali-
za Profilu absolwen-
ta, czyli fundamentu
wdrażanej reformy
oświaty (PDF)*

8. Wzór oświadczenia rodzicielskiego do pobrania

Zeskanuj z pomocą telefonu kod QR, aby pobrać oświadczenie rodzicielskie o rezygnacji z zajęć edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne. **Wydrukuj, wypełnij i złóż jak najszybciej w szkole!**

ratujmyszkole.pl/oswiadczenie-rodzicielskie-rezygnacja-z-edukacji-zdrowotnej-zdrowie-seksualne

Potrzebujesz pomocy prawnej?

Jeśli szkoła kwestionuje Twoje prawo do złożenia oświadczenia lub podejmuje wobec Ciebie inne kroki naruszające Twoje prawa, skontaktuj się z Instytutem Ordo Iuris.

Nasi prawnicy udzielają rodzicom bezpłatnego wsparcia w sprawach związanych z obroną ich praw wychowawczych.

biuro@ordoiuris.pl

Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris • ordoiuris.pl

Wesprzyj
Ordo Iuris

Zapisz się
na newsletter

